

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 3.12.2007
Č.j.:ČÚZK 4907/2007-11

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty na Kypr

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	7. 11. – 10. 11. 2007, Kypr - Nicosia
c) Přesné znění názvu akce	Jednání expertní skupiny pro katastr – EuroGeographics
d) Účastníci cesty	Ing. Jaroslav Bačina
e) Datum zpracování zprávy	3.12.2007
f) Cestovní zprávu schválil dne	..... předseda ČÚZK

2. Časový přehled pracovní cesty

- 7.11. odlet z letiště Praha Ruzyně v 7:00, přílet do Amsterdamu v 8:40
odlet z letiště v Amsterdamu v 15:00, přílet do Larnaky ve 20:05
- 8.11. 1. den jednání EuroGeographics, 9:00 – 13:00, 14:15 – 17:00
- 9.11. 2. den jednání EuroGeographics, 9:00 – 13:30
- 10.11. odlet z letiště v Larnace v 9:40, přílet do Amsterdamu v 13:10
odlet z letiště v Amsterdamu v 15:00, přílet do Prahy v 16:25

3. Program - projednávané otázky

Jednání EuroGeographics skupiny pro katastr a pozemkovou knihu probíhalo ve dnech 8. – 9. listopadu 2007 v Hilton Park Hotelu v Nicosii a účastnilo se ho 30 delegátů z 19 evropských zemí. Workshop, jehož tématem byl přístup k datům, jeho význam a vliv na katastr a mapování, byl organizován odborem pro pozemky a měření Ministerstva vnitra Kyperské republiky. Program jednání je uveden v technické dokumentaci této cestovní zprávy.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

První den jednání 8.11.2007

Jednání bylo zahájeno **Christosem Zenonosem**, ředitelem odboru pro pozemky a měření Ministerstva vnitra Kyperské republiky a **Bozenou Lipej** z EuroGeographics.

Úvodní blok přednášek byl věnován rozsáhlé prezentaci kyperského katastru. **Christos Zenonos** a **Andreas Hadjiraftis** seznámili účastníky workshopu s aktivitami Kyperské republiky v oblasti kartografie, topografie a katastru.

Stefan Bjorkhammar (Švédsko) informoval o přístupu Švédska k implementaci směrnice INSPIRE. V první fázi bylo zjišťováno, zda je potřeba novelizovat kvůli směrnici stávající zákony. Výsledkem bylo zjištění, že směrnice musí být do švédského práva transponována speciálním zákonem. Poté byla navázána úzká spolupráce s ostatními zainteresovanými úřady.

Fraisse Pienette (Belgie) – v Belgii byly vytvořeny dvě pracovní skupiny. Jedna se zabývá implementací směrnice INSPIRE, což je jednodušší úkol, neboť se týká především technického řešení. Druhá skupina se zabývá transpozicí směrnice, tedy spíše právními a politickými otázkami.

Berny Kersten z EuroGeographics se ve svém vystoupení věnoval *Směrnici 2003/98/EC Evropského parlamentu a Rady o opakovaném použití informací veřejného sektoru* (re-use of Public Sector Information - dále jen Směrnice PSI). Směrnice by měla postupně odstraňovat bariéry v poskytování informací soukromému sektoru a umožňovat opakované užívání informací dalšími subjekty. Hlavní problémy spatřuje Berny Kersten v jazykových bariérách, nedostatku společných standardů pro opakované užívání informací, v rozdílných pravidlech a postupech uplatňovaných veřejným a soukromým sektorem. Také existence vyspělého konkurenčního prostředí nevytváří příznivé podmínky pro snadný přístup soukromého sektoru k informacím produkovaným veřejným sektorem.

Implementace směrnice umožní vytvářet nové produkty a služby. K informacím veřejného sektoru mohou být přidávány soukromým sektorem jako tématická nadstavba

další informace, které tak vytváří přidanou hodnotu (např. turistické informace k základním mapovým dílům).

Stefan Bjorkhammar (Švédsko) se ve své druhé prezentaci soustředil na právní aspekty přístupu k datům katastru nemovitostí.

Právo k přístupu k datům definoval jako právo určitého subjektu přistoupit za určitým účelem k datům konkrétního prostorového objektu. To v sobě např. zahrnuje právo dozvědět se, že tato informace existuje, že je možno si ji přečíst, kopírovat, užívat, zpracovávat nebo šířit její kopie v analogové i digitální podobě. Toto právo bývá stanoveno ústavou, zákony, smlouvou, mezinárodními úmluvami (např. o lidských právech) nebo směrnicemi Evropské unie. Dokumentů, kterých se týká ochrana duševního vlastnictví, se tato definice netýká.

Poplatky za poskytování informací by podle Směrnice PSI neměly překročit náklady na zpracování informace navýšené o přiměřený zisk.

Dle *Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí* má každý právo získat informace o stavu životního prostředí a jeho dopadu na lidské zdraví. Otázkou je, zda je možno považovat informace z katastru nemovitostí za informace o životním prostředí. Podle Stefana Bjorkhammara některé informace o nemovitostech (např. o způsobu ochrany) mezi ně patří.

Směrnice 95/46/EC Evropského parlamentu a Rady z 24. října 1995 o ochraně jednotlivců s ohledem na zpracování osobních údajů a o volném pohybu takovýchto údajů definuje osobní údaje jako veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě. Identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na její identifikační číslo. Osobní data mohou být zpracovávána jen v souladu s touto směrnicí.

Wilhelm Zeddes (Spolková republika Německo) přednesl referát o vlivu federální struktury katastru na poskytování informací veřejného sektoru.

Provádění zeměměřických činností je upraveno v každé spolkové zemi zvláštním katastrálním zákonem.

Ve Spolkové republice Německo byla Směrnice PSI transponována do právního řádu v celém svém znění na konci roku 2006. Podle výkladu německých právníků se nevztahuje na poskytování informací z katastru, protože podle článku 1 se neuplatňuje na data, k nimž je přístup omezen a žadatelé musí prokazovat oprávněný zájem. Poskytování topografických informací na druhou stranu ustanovením Směrnice PSI podléhá.

Obecně se dá říci, že nahlížení do katastru je bezplatné, i když je značně obtížné definovat rozsah nahlížení. Poskytnutí dat v ostatních formách je vždy zpoplatněno. Každá ze 16 spolkových zemí si určuje vlastní pravidla pro stanovení sazebníků poplatků za poskytované informace. Za snímek z katastrální mapy ve formátu A4 se např. v Dolním Sasku platí poplatek 19 €, ale v Hesensku je to 26 €. Výpis z katastrálního registru se v jednotlivých spolkových zemích zpoplatňuje 10 – 20 € v závislosti na počtu parcel.

Proti argumentu soukromého sektoru, že všechna data by měla být poskytována bezplatně a katastrální agentura by měla své příjmy získávat z daní, se agentura brání tvrzením, že jí přímo z daní žádné příjmy neplynou.

Pekka Halme (Finsko) informoval o struktuře resortu katastru ve Finsku. V katastru, který pokrývá celé území státu, nejsou evidovány budovy. V roce 2010 bude k Pozemkové agentuře, která v současné době spravuje katastr, připojen i pozemkový registr zahrnující evidenci právních vztahů k nemovitostem a později i Registr kupních cen.

Nahlížení do katastru a pořizování si opisů není zpoplatněno. Za vydání výpisu se poplatky vybírají. Data, která se poskytují v elektronické podobě a obsahují osobní údaje (např. o vlastnictví, zástavních právech), se vydávají za poplatky pouze smluvním uživatelům. V nadcházejících letech se finský katastr bude zaměřovat na zdokonalení, rozšiřování a integraci katastru s dalšími informačními systémy prostorových dat a zpřístupnění dat prostřednictvím různých kanálů.

Julius Ernst (Rakousko) se ve své prezentaci soustředil na určování výše poplatků za poskytnuté informace z katastru. Poplatky jsou v Rakousku stanovovány na základě srovnávání s poplatky v jiných evropských zemích. Poplatky nejsou v takové výši, aby umožnily samofinancování katastru.

Julius Ernst se dále zabýval porovnáním výše poplatků za poskytování grafických dat. Poplatky za data poskytovaná v roce 2006 v digitální formě byly oproti poplatkům za srovnatelná data poskytnutá v roce 1995 v analogové formě nižší o 97 %. Přitom ale dochází k obrovskému nárůstu objemu poskytovaných dat, takže i přes snižující se sazby poplatků roste suma vybraných poplatků. Významně roste i zájem o data, u nichž se odběratel spokojuje s jejich aktualizací v tříměsíčním cyklu.

Amalia Velasco (Španělsko) informovala o poskytování informací ve Španělsku.

Jednání prvního dne shrnul **Peter Laarakker** (Nizozemí), podle kterého katastrální agentury nemají s dodržováním Směrnice PSI problémy.

Druhý den jednání 9.11.2007

Blok přednášek druhého dne se týkal konfliktu zájmu mezi veřejností katastru a utajováním některých dat.

Andrew Trigg (Velká Británie) ve svém vystoupení poukázal na rostoucí tlak vlády a privátního sektoru na zpřístupnění katastrálních dat. V současné době je na 61% území Anglie a Walesu provedena registrace právních titulů a ročně přibývá dalších 4,5%. Každý rok zaregistruje 7.500 zaměstnanců celkem 7,5 milionů transakcí.

Přístup do registru nemovitostí a právních vztahů je zajištěn ze zákona. Všechny výdaje jsou financovány z vybraných poplatků. Směrnice INSPIRE bude klást větší nároky na přístup k datům – místo, kde bude možno data nalézt, bude muset být snadno přístupné, bude muset být umožněno data nahlížet i stahovat.

Volný přístup k datům je pro Velkou Británii realitou, ale rostoucí zájem o dálkový přístup k datům přináší vyšší nároky na zajištění bezpečnosti a ochrany dat. Zásadního významu nabývá otázka, která data zpřístupnit a jakým způsobem. Je třeba omezit zneužívání informací registrovaných v katastru a snížit hlavní rizika spojená s neregulovaným přístupem k datům.

Ruben Roes (Nizozemí) přednesl prezentaci na téma ochrany dat a volného přístupu k informacím. V Nizozemí se nevyžaduje prokázání oprávněného zájmu k získání přístupu k datům katastru a každý tak může získat i informace o kupních cenách a hypotékách. Tím roste význam zvýšené ochrany dat, což ale často bývá v rozporu se snahou poskytovat co nejvíce dat prostřednictvím dálkového přístupu. Přístup k datům může omezit pouze vláda, ale dosud tak nikdy neučinila. Uvažuje se o zamezení volného přístupu k údajům o trvalém bydlišti některých vlastníků (např. obětí trestních činů). Osobní číslo fyzických osob evidovaných v katastru je k dispozici pouze pro státní úřady, notáře nebo soudy. V ostatních případech se k identifikaci osoby používá číslo sociálního pojištění.

Problémem zůstává kontrola, zda jsou data užívána v souladu se smlouvou mezi katastrální agenturou a klientem. V krajním případě je možno smlouvu při porušení smluvních podmínek vypovědět.

Konflikt mezi potřebou utajovat v některých případech data katastru a snahou o zajištění volného přístupu k datům si vyžaduje nejenom technické, ale v současné době především právní řešení.

Piroska Zalaba (Maďarsko) popsala aktivity Maďarska v oblasti poskytování dat, zavádění e-governmentu a e-služeb. Dálkovým přístupem jsou data katastru poskytována za úplatu

více než 6000 registrovaným uživatelům. Zákaznické služby jsou poskytovány i ve velkých nákupních centrech.

Další blok vystoupení se týkal zhodnocení práce jednotlivých pracovních skupin v uplynulých dvou letech a prezentace nového pracovního plánu na následující dva roky.

Podle **Bozeny Lipej** by si katastrální agentury měly klást za cíl poskytovat služby na trhu s nemovitostmi v souladu s nejnovějšími poznatky a trendy a přitom zajišťovat adekvátní ochranu práv spojených s nemovitostmi.

Bozena Lipej také zmínila workshopy, které byly v nedávné době pořádány v EuroGeographics pracovní skupinou pro katastr a pozemkovou knihu (Santiago de Compostela v říjnu 2006, Helsinky v listopadu 2006 a Sofia v květnu 2007) a zdůraznila, že tato pracovní skupina je nejlépe fungující pracovní skupinou v rámci EuroGeographics.

V uplynulých dvou letech byly v rámci této pracovní skupiny rozvíjeny následující projekty:

- 1) **Práce na zpracování dokumentu Víze katastru** (Peter Laarakker) – výsledkem je vytvoření dokumentu, se kterým již vyjádřila souhlas organizace PCC. Stále se čeká na stanovisko ELRA. Poté bude dokument publikován na webových stránkách EuroGeographics a bude vydán ve formě brožury pro potřeby katastrálních agentur.
- 2) **Informační zdroje** (Pekka Halme) – projekt vedl k vypracování dotazníku s odpověďmi 16 katastrálních agentur. Do konce roku 2007 bude publikována závěrečná zpráva doplněná o odpovědi jednotlivých katastrálních agentur. Předpokládá se roční aktualizace tohoto informačního zdroje. Dokument může být využíván k lobování, porovnávání katastrálních systémů a jako zdroj informací pro vrcholový management.
- 3) **Role katastrálních parcel ve směrnici INSPIRE** (Julius Ernst) – výsledkem prací na tomto projektu je publikování odpovědí katastrálních agentur na otázky týkající se definice katastrálních parcel a jejich charakteristik.
- 4) **Partnerství veřejného a soukromého sektoru a činnosti zeměměřičů v oblasti katastru** (Wilhelm Zeddes) – v prosinci 2007 by měla být publikována výsledná zpráva. Odpovědi 23 katastrálních agentur, které přispěly svými odpověďmi do dotazníku, nejsou kompletní a homogenní. Zdá se, že některé otázky nebyly správně formulovány.
- 5) **Mezinárodní poskytování hypoték v EU** (Berny Kersten) - v prosinci 2007 bude zveřejněna Bílá kniha hypotečních úvěrů.

Ve svém závěrečném vystoupení představila **Bozena Lipej** nový pracovní plán na následující dva roky, který by měl vycházet z dokumentu Víze katastru. EuroGeographics se bude snažit podporovat katastrální agentury při poskytování moderních služeb na trhu s nemovitostmi a informacemi a spolupracovat na budování národních a evropských infrastruktur prostorových dat.

V rámci pracovní skupiny se připravuje projekt, který se bude zabývat otázkami zápisů do katastru nemovitostí. Mezi hlavní úkoly bude patřit analýza legislativních reforem, změny v pracovních postupech při registraci právních vztahů, e-převody, e-slужby, e-archivy a harmonizace s jinými informačními systémy.

Další oblastí, které se bude pracovní skupina pro katastr a pozemkovou knihu zabývat, jsou zeměměřické činnosti pro účely katastru. Posuzovat se bude vliv směrnice Evropské unie a národních předpisů na tyto odborné činnosti. Cílem je společný a vyvážený přístup katastrálních agentur směrem k Evropské unii a sjednocování pohledů na odborné problémy.

V roce 2008 se budou konat 2 workshopy pracovní skupiny pro katastr a pozemkovou knihu. Místa jejich konání nebyla dosud stanovena.

5. Technická dokumentace – příložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Technická dokumentace obsahuje:

- program jednání,
- seznam účastníků jednání,
- jednotlivé prezentace jsou k dispozici na webových stránkách EuroGeographics: <http://www.eurogeographics.org/eng/Summary.htm>.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

Jednotlivé prezentace ukázaly, že většina katastrálních agentur si je vědoma požadavků Směrnice PSI a tyto požadavky uplatňuje v praxi. Směrnice PSI může ovlivnit politiku katastrálních agentur při stanovování cen za poskytované služby a produkty a umožnit také vytváření nových produktů. Rostoucí požadavky na volný přístup ke datům katastru a na sdílení dat se stávají realitou. Přitom by si katastrální agentury měly být vědomy rizik, které s tím jsou spojeny (ochrana osobních údajů, zamezení zneužívání dat a nároky na vyšší kvalitu dat). Většina katastrálních agentur již technicky vyřešila problematiku poskytování dat elektronickou formou. Nyní zbývá dořešit právní aspekty ochrany osobních dat, což by v ideálním případě mělo předcházet technickému řešení.

Zpracoval: Ing. Jaroslav Bačina

Vyjádření vedoucího zaměstnance: